

Louis Macneice

HÓ

A szoba hirtelen gazdag lett, s a széles ablakfülke
havat és halvány rózsaszín rózsákat ontott,
hangtalanul, egyidejűségében össze nem illőn:
váratlanabb, mint hinnénk, a világ.

Örültebb a világ, és több, mint aminek hisszük,
javíthatatlanul sokféle. Meghámozok és szétszedek
egy mandarint, kiköpöm magvait, ittas vagyok:
a dolgok különvalósága megrészegít.

És a tűz ahogy pezsegve lángol — a világ
gonoszabb, de vidámabb is annál, aminek véljük —
A nyelven, az ember szemén, fülén és tenyerén —
A hó és a roppant rózsák közt üveg van, s nemcsak üveg.

Dylan Thomas

ÉS HALÁLNAK NEM LESZ HATALMA TÖBBÉ

És halálnak nem lesz hatalma többé.
Eggyé nőnek a meztelen halottak
Az emberrel, ki a szélben él s a nyugati holdban;
Ha majd csupaszra hántott csontjaik már szétmállottak,
Csillag nyit könyökükön s a lábuk szárán;
Elmájuk meghasadhat, mégis épek maradnak,
Tenger mélyébe vesznek, majd mégis feltámadnak;
Szeretők elveszhetnek, a szerelem maga nem.
És halálnak nem lesz hatalma többé.

Es halálnak nem lesz hatalma többé.
A tenger tekervényei alatt
Régóta-fekvő nem halt meg hiába;
Kínpadra vontan, míg az in szakad,
Csigán-gyötörtek, meg nem törnek ők
Bár kettétörik kezükben a hit,
S rájuk tipor az orrszarvú-gonosz —
A meghasogatott meg nem hasad;
Es halálnak nem lesz hatalma többé.

Es halálnak nem lesz hatalma többé.
Sirály fülükbe többé nem rikolt,
S a partra dörgő hullámot se hallják;
Virág, ahol nyílt, többé már ne nyíljon
Fejét feltartva az esőverésnek;
Őrültek bár vagy holtak, mint a szög,
Emberfejek lökik fel a virágot;
Törj hát a napba, míg szétrobban a nap
Es halálnak nem lesz hatalma többé.

Francis Berry

VADSTENA

Igen, emlékszem a névre:
Vadstena. Akkor délután
a hajó beállt a rakparthoz
a vár alá. Emlékszem, július volt.
Kiszálltam. És rózsák, rózsák,
rózsák mindenütt, fenn a váron,
s amott a zárda kőfalán
és rózsák nyíltak a faházak

kertjében is. Szent Brigitta klastroma.

Es akkor a sikoly,
amely a zárda, most zárt intézet, rácsai
mögül szállt egyre feljebb, annak
a nőnek a sikolya, ütlegek zaja, míg végül

a rózsák úgy remegtek a napon, mint az öklök,
s a nap, mint roppant narancsvörös rózsza, reszketett,
és fantasztikus vadszőlő-árnyak cikáztak forró
kőfalon. Es csend lett.

Erted már,

ez volt Vadstena: egy sikoly, ütlegek; úgy tört fel zajuk
mint szédelő óriás virágszár, és a rózsák gőze,
mely hirtelen megdagad, míg végül a szag
színt vált, émelvít, és szörnyű hangot ad.

Charles Tomlinson

BUCSÚ VAN GOGHTÓL

Mélyül a csend. Az önmagában-teljes,
nyugodtan sötétlő gesztenyefa-torony
egyetlen levelét sem győzheted meg,
hogy erőszakosabban váljon le a fáról,
most, mikor alkonyul, s a tó kitölti medrét
és be kell érünk ezzel a csendességgel.

A nappal formáit lassan visszavonja
legbenső békéjükbe. Kőről kőre
omlik szét retorikád, mígnem a föld
újra csupán a föld lesz, és a lombok
éles kontrasztú rajz a hűvösödő égen.

Isten veled, s köszönet: hála hasznos
tébolyodért. A világnak nincs ma vége,
s a holnap-leszedendő gyümölcs
súlyosan vár ránk a roskadozó ágon.

Ted Hughes

PIBROCH

A tenger zokogása mit sem jelent,
Élő vagy holt, neki az egyremegy,
Untathatja a megjelent mennyország
Hisz annyi millió éjszakát töltött álmatlanul,
Céltalanul és önámítás nélkül.

A kő szintűgy. Nincs a Mindenségben
más, mi annyira rab lenne, mint a kavics.
Sötét alváásra van teremtvé. És ha néha
felfigyel a nap vörös korongjára, olyankor
Isten embriójának álmodja magát.

Szél vágat a köveken át,
mással nem keveredő szél,
mint a vak kövek hallása, olyan.
Vagy megfordul, mintha a szikla agya ráérezne
az irányok lehetőségeire.

Issza a tengert, és rágja a sziklát
ez a fa, küzd, hogy kilombozhasson —
Már egy úrból hullott vénasszony,
aki nem ilyen állapotokat remélt.
Kitart azért, agyalágyult szívóssággal.

Percről percre, éonról éonra
semmi sem gyengül, nem kap erőre sem.
És ez még csak nem is egy rossz variáns vagy kísérlet.
Itt kelnek át a bámész angyalok.
Itt borulnak le mind a csillagok.

Ted Hughes

RIGÓK

Félelmesek a fűben az éber, csillogó rigók,
Feszült acélrugók inkább, mint élőlények —
Halálsötét merev szemek, s azok az érzéken túli
titkos rezdületre járó finom lábak — felpattan, ugrik,
csórével odavág,
a pillanatnál gyorsabb, s kirángat egy tekergő férget.
Henyé halogatásnak, szájtátásnak itt helye nincs,
sem sóhajoknak s fejkargatásnak. Egy ugrás, csőrütés —
ez minden, s aztán egy perc falánkság.

Mi hát: egyetlen-célra-bekódolt fejük, begyakorlott
testük, a fajta ösztöne, vagy egy fészekalja fióka
lenne, ami napjaikat e konok és gépies szándékkal
betölti? Ez volt Mozart agyában és a cápa
szájában is, mely vérszagra oly mohó, hogy saját oldal-
sebétől részegen felfalja önmagát: oly hatékonyság,
amely túl hibátlan ahhoz, hogy kétségbe lehessen vonni,
vagy útból eltéríteni.

Nem így az ember. Hősei lóra szállnak,
megelőzik a naptárt egy széles íróasztal mellett,
vagy évekig egy parányi elefántcsont tárgyat
faragnak: a tett imádja önmagát — de közben néki,
bár térdet hajt, hogy imába oldódjon, milyen hangosan, s milyen
haragos tűzőzön fölött orgiáznak és hozsannáznak a kerge ördögök,
a néma sötét óceán milyen
sivataga alatt zokognak.

Tony Connor

NEVEK A KÖVÖN

Évszázados temetőkből
számít-e még valami.
A nevek, bár különböznek,
olyanok, mint a csillagos ég.

Ki volt jó ember?
Ki szedte rá a hiszékenyeket?
Ki köszöntötte dallal az új napot?
Kinek az élete volt merő szenvedés?

Agytumor, szélütések,
nyúlszájak, púpok,
eltűntek mind — kegyelet
lengedez itt és szentség szaga.

Vagyon és szegénység hagynak
még nyomot, de nemsokára
ugyanaz a hivatal gondolja
mindenki nyugvóhelyét.

Ha elég messzire még vissza
a múltba, még a legkonokabb
gyűjtés értelme is elvész.
A köveken távoli

nevek, akár a csillagok.
Körül nézel, s látod
hogyan mélyül az űr mindennel,
aminek neve van, de amit senki sem ismer.

Jenny Joseph

FIGYELMEZTETÉS

Ha megöregszem, lila ruhákat fogok hordani
és hozzá piros kalapot, ami nem illik sem a ruhához, se hozzám,
nyugdíjamat konyakra és nyári kesztyűre fogom költeni
és atlaszcipőkre és azt mondom: nincs vajra pénzünk.
Ha elfáradok, leülök a járdaszélre,
és felbálok minden ingyen kóstolónak kitett élelmiszert,
és megnyomok minden vészcsengőt,
botomat végighúzom a nyilvános épületek kerítésén
és kipótolom mindazt, amit józan ifjúságom idején mulasztottam.
Papucsban járkálok az utcán, esőben,
idegen kertekben szedek virágot,
és megtanulok köpködni.
Szörnyű ingeket viselhet az ember, és meghízhat,
és megehet három font kolbászt egy ültő helyében,
vagy egy hétig kizárólag kenyeret és savanyúságot,
és gyűjthet tollakat, ceruzákat, poháralátétet meg mindenféle
mást dobozokban.

De most még rendes ruhát kell hordanunk, hogy meg ne ázzunk,
és fizetnünk kell a házbért, és nem káromkodhatunk az utcán,
és jó példát kell mutatni a gyerekeknek.
Ma vacsoravendégeket várunk, és újságot olvasunk.

De nem kellene már most egy kicsit gyakorolnom,
hogy ismerőseim ne döbbenjenek meg túlságosan,
ha egyszerre csak megöregszem és elkezdek lilát hordani?

Miles Burrows

MINIKÖLTŐ

Karcsú, nem drága, könnyen kidobható,
inkább ürge, mint masszív, nem tolakvó.
mind nagyobb mennyiségben gyártja
ezt a típust a hengerelt acél otthona, oxford.
még emlékszünk az ősköltő korszakára
lakályos jószág volt bár nehézkes
de pompásan párnázott belül.
mégis, a miniköltő alapján bevált.

arra nem igen alkalmas (de ki gondolna erre)
hogy letérjünk vele a műütről, az ideiglenes
útburkolathoz jól idomul, egyenletes és
megbízható, igen, nem nagyon sajnáljuk
az ősköltőt, aki vagy nem indult be
vagy ha beindult, hamar megállt; meg szeszélyes
is volt, megjátszotta magát, felhevült és kidurrant;
és hízelegnünk kellett, elhitetnünk vele: szárnyai vannak
(nagyon is jól tudtuk nem így van, de valahogy
mégis be kellett indítanunk a jó öreg tragacsot)
nagy-mama még szekérbe fogott leopárdokra emlékezik¹
de mi jobban szeretjük a miniköltőt
mai útjainkra az inkább megfelel.

Douglas Dunn

A DIVATVEREMBEN

A fiatal lányok rögeszméje a szépség.
Ódivatú varrógépeik berregnek a Terry Streeten.
Lépést kell tartani, lépést kell tartani.

Kihívó szoknyát hordanak és roppant divatos cipőt,
Izgató színű, de silány kabátot, amerikai szemfestéket.
De értelmük nyers még, csiszolatlan.

A ruhák és szerény filozófiák kultúrájában
csak ruhájuk van. Nem kell, hogy lássák őket,
amint az International Times-ot olvassák,

vagy egy liverpooli költőt; hogy magasabb kellékekkel
igazolják külsejüket. Összekeverik a színeket
és valahogy kövérek leginkább és csúnyácskák.

Nem zsonganak be LSD-től, de olcsó spanyol
vörös bort isznak a rosszullétig, vagy sört, zajos kocsmákban,
támogatják és megcsókolják őket hazamenet, de rossz a kedvük.

Mégis: van ruhájuk, elég csillogó ahhoz, hogy megmutassa,
más helyekről álmodoznak, valami ködös paradicsomról,
ahol udvarias lovaggal lehetne enni egzotikus szárnyasokat.

Három lány megy az utcán, viszi őket a nyári szél.
Popretorika hulladéka táncol végig a Terry Streeten,
átugrándozik lábukon, bele az életükbe.

Gömöri György fordításai

A FORDÍTÓ JEGYZETE

A fenti válogatás az újabb angol költészetből Louis Macneice-szel (1907—1963) kezdődik, akit Audennel és Spenderrel együtt a harmincas évek legfontosabb költői között tartottak számon, de aki a halála előtti években művé-

¹ Dionüszosz szekérért húzták a görög mitológia szerint leopárdok